

УНИБИТ КАТО ДУХ И КУЛТУРА В ДИГИТАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Евелина Здравкова, Деница Младенова,
Агнеса Цветкова, Стоян Денчев

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: Културата и духът не могат да се измерят. Величието им се изразява чрез признание и похвали, празнични отбелязвания, почит към благодатта. УниБИТ, като висше училище, което обучава бутикови специалисти в библиотечните науки, съхранява документите на времето, архивира трансформациите на съвременния свят, създава архив на духовната история на българския народ в края на XX и началото на XXI век. Почетната книга на УниБИТ е автентично свидетелство на духовността в този период и база за изследване на идентичността на нашия народ от следващите поколения учени. Дигитализацията на този документ се реализира по проекта „Дигитален модел за изследване и повишаване на визуалната културна памет в университетска среда“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“.

Ключови думи: Почетна книга, култура, дигитализация, идентичност, духовност.

Въведение

Почетната книга се създава с цел да се запази споменът за специалните събития и специалните гости на Университета по библиотекознание и информационни технологии. Тя съдържа имената на личностите, които са посетили висшето училище, и в нея са се подписали под лично послание или пожелание. Това са почетни доктори, почетни професори и обществени личности без академична кариера, които са оставили своята следа в историята, а книгата се превръща в уникален документ на времето: спомен, начин за популяризиране на каузи.

УниБИТ започва своя летопис през 1977 г. Първият гост в нея е Александър Лилев – тогава чл.-кор. на Българската академия на науките, проф. дфн. Неговото послание, датирано на 6 април 1977 г., звучи така: „*Да е честит на българското библиотечно дело, на българските библиотечарски дейци този прекрасен дворец на нашата култура, на нашата българска книжнина*“.

Следват 184 подписа – собственоръчно написани думи – истинска следа от човека, безценна и с неподправена стойност, мисли, които превръщат книгата в уникален документ на времето.

За 46 години този документ се превръща в спомен, начин за популяризиране на каузи и брошка на ревера на бутиковия университет на България.

Вдъхновението

Прелистването на Почетната книга е вълнуващо пътешествие в историята на висшето училище. Тя разкрива стотици истории и изживявания на хора, които са посетили УниБИТ и са участвали в различни церемонии и празници на тази институция.

Присъствието на личности с принос в световната история предизвиква респект и доказва значимостта на Университета в живота на съвременното общество. Подписите на ключови играчи на световната сцена, като Домингос ван Дунем, Вежди Рашидов, Реджеп Ердоган, Стефан Цанев, проф. Михаел Бар-Зоар, Чингиз Абдулаев, проф. Александър Максимович Циганенко, Джефри ван Орден, Кристалина Георгиева, Йордан Камджалов, са забележителни факти, с които се украсява историята на университета на края на града.

Тези хора мотивират милиони хора по света със своята работа, талант и личностни качества. За академичната общност на УниБИТ срещите с тях са не само незабравимо изживяване, но и източник на мотивация и вдъхновение, които могат да променят животи. Срещите с известни личности дават възможност да видим, че всичко е възможно, ако работим усърдно и се стремим към целта си. Тези личности ни демонстрират, че е възможно да се постигне голям успех независимо от трудностите и препятствията по пътя. Техният пример е възможност всеки да открие свои нови умения и таланти. И не на последно място, да се наслади на неповторимата възможност да се срещне с някого, който има възможност да промени света и да вдъхнови други да направят същото.

Мултикултурно пътешествие

Всеки лист в този документ е частица от едно мултикултурно пътешествие, което разкрива различни гледни точки и културни наследства, факти и случки, подпомагащи изучаването на историята, и е вдъхновение за бъдещите поколения, които ще ценят културното наследство и ще го опазват за идващите след тях.

Сред стотиците изписани страници се откриват идеи, послания, перспективи, свързани с миналото и културата на

народи, личности, националности, идентичности от различни точки по света – Турция, Корея, Русия, Венеция, Азербайджан, Обединено кралство Великобритания, Индонезия.

Документът събира хора от различни държави, среща ги на едно място, а това е пример за културен обмен, общи интереси, професионални цели. Различните аспекти на тези срещи включват споделяне на традиции, обичаи, езици, дори кухни – отличен начин за изграждане на нови международни приятелства и сътрудничества в различни области, за научаване на нови истории и насладяване на различията, които ни правят уникални.

Традиция и приемственост

Красива традиция за УниБИТ е попълването на Почетната книга от лекторите – по този начин се отбелязва значимостта на госта и на събитието, на което той е поканен. А посланията им могат да послужат като вдъхновение за студенти, преподаватели, читатели.

Писателят Стефан Цанев цитира един от най-великите поети от древността – Пиндар, чиито епиникии¹ повлияват одата в европейската литература. Изпод ръката на съвременния класик четем: *„Пиндар е казал преди 2500 г. „Делата умират, думите остават“ – вие сте техните пазители – пазете ги!“* 21 април 2003 г. “.

Месец по-късно – на 2 юни 2003 г., телевизионният водещ Милен Цветков пише: *„Идва българският ренесанс! Сигурен съм! Идва!“*.

В края на същата година, на 3 декември, Матей Шопкин – най-родолюбимият български поет, заключава: *„На Колежа по библиотекознание и информационни технологии – с дълбока радост и благодарност за творческата ми среща с преподаватели и студенти. Нека всички да носим знамето на непреклонния български дух, да обичаме България, да работим за нейните по-светли и по-щастливи бъднини... С почит – Матей Шопкин“*.

Историкът проф. Божидар Димитров решава да надскочи стените на тогавашния Колеж по библиотекознание с посланието: *„България над всичко, но само по демократичен път!“*. Датата е 1 март 2004 г.

А синдикалистът проф. Константин Тренчев, президент на КТ „Подкрепа“, използва силата на критичната публицистика в своите думи към домакините си от тогавашния Библиотечарски институт: *„Радвам се, че в този меркантилен и бездуховен свят има все още институции, които полагат усилия да съхранят духовността,*

защото, както са казали древните, „по-добре да запалиш малка светлина, отколкото да проклънаш мрака“.

Пророческо е словото на бизнесмена Петър Манджуков на 30 март 2004 г.:

*„Драги г-н Денчев,
Уважаеми приятелю,*

Всеки народ има нужда от духовна храна, за да поддържа националното си самочувствие и самосъзнание.

Убеден съм, че без просвещение, без просветители няма адекватно поднасяне на духовна храна.

Освен речта човешка, книгата е най-великият инструмент на просвещението.

Колежът, който ръководиш, възпитава личности, които умело трябва да боравят с този велик инструмент.

Ти знаеш как и можеш да ръководиш по най-добрия начин това уникално учебно заведение, и чрез големия си обществен авторитет да спомагаш за неговото развитие и полезност.

Успех в благородната ти мисия“.

Чест за историята на УниБИТ е присъствието в тази летопис на собственоръчно написаното похвално слово от Негово Светейшество Кирил патриарх Московски и на цяла Русия на 29 април 2012 г.: *„Сърдечна благодарност за високата чест, с която бях удостоен зад стените на този славен университет. Целият духовен и интелектуален потенциал на нашите народи допринася за нашето взаимно израстване във всички човешки дейности и по този начин да се укрепват добрите отношения между нашите народи и братя, доказани от историята“.*

И стигаме до 2019 г., когато гост в УниБИТ е най-перспективният млад диригент на XXI век Йордан Камджалов, наричан „вълшебникът на пулта“, който пише:

*„Благодаря Ви
За силата
За надеждата
За светлината
Да живее България!“.*

Всички тези красиви думи са израз на патриотизъм и любов към родината и изразяват желанието да се подкрепя и насърчава процесът на развитие на България като нация чрез образованието и възпитанието, които дава нашата Алма Матер.

Може да се тълкуват и като пожелание всички да работят заедно, да подобрят условията на живот – чрез активно участие в обществения живот, защита на правата и интересите на

гражданите, както и като се подкрепят проекти и инициативи, които имат за цел да подобрят качеството на живот в България. Но най-силно звучат като почит и уважение към българската култура, традиции и наследство. Това включва запазване и развитие на българските традиции и идентичност, защита на културното наследство на страната и уважение към българските символи – знаци, които са израз на национална гордост и желание за благополучие на България и българските граждани.

Заклучение

Културата е онова велико явление, което прокарва пътя в историята на човечеството. Българинът създава памет, светилища и достойно защитава величието и мъдростта на българската нация и нейните бъднини. Просветителите оставят следа, дар като Божия дух да пребъде България.

Благодарности: Този доклад е реализиран в рамките на проект „Дигитален модел за изследване и повишаване на визуалната културна памет в университетска среда“ по договор № КП-06-М55/3 от 2021 г., с ръководител гл. ас. д-р Деница Юриева Младенова.

Бележки

¹ Епиникия (лит.) – В Древна Гърция – хорова песен, посветена на победител в обощонародните гимнастически състезания.

References/Литература

1. **Recnik** na balgarskia ezik, BAN.

<<https://ibl.bas.bg/rbe/lang/bg/%D0%95%D0%9F%D0%98%D0%9D%D0%98%D0%9A%D0%98%D0%AF/>>.

[**Речник** на българския език. БАН.

<<https://ibl.bas.bg/rbe/lang/bg/%D0%95%D0%9F%D0%98%D0%9D%D0%98%D0%9A%D0%98%D0%AF/>>.]

2. **Попов**, Dimitar. *Drevna Gartsia. Istoria i kultura*. Sofia: LIK, 2009, s. 368. ISBN 978-954-607-780-6.

[**Попов**, Димитър. *Древна Гърция. История и култура*. София, ЛИК, 2009, с. 368. ISBN 978-954-607-780-6.]

3. **Denchev**, S., H. **Vogova**. *SMI v politicheskoy zhizni Bolgarii*. – В: *Elektronnyh i pechatnyh SMI. Federalnoye gosudarstvennoye byudzhethnoye obrazovatelnoye uchrezhdenie dopolnitelnogo professionalnogo obrazovania “Akademia mediaindustrii”*, No 1 (27), Moskva, 2019. ISBN 978-5-902899-45-7. Svidetelystvo o registratsii sredstva massovoy informatsii PI No FS77–52916 ot 20 fevralya 2013 g.

- [**Денчев, С., Х. Богова.** СМИ в политической жизни Болгарии. – В: *Электронных и печатных СМИ. Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение дополнительного профессионального образования „Академия медиаиндустрии“*, № 1 (27), Москва, 2019. ISBN 978-5-902899-45-7. Свидетельство о регистрации средства массовой информации ПИ No ФС77–52916 от 20 февраля 2013 г.]
4. **Trenchev, I.** The Application of 3D Data Visualization in Education and Research. 10th International Conference New Perspectives in Science. Florence, Italy, 18 – 19 March 2021, pp. 197 – 202. ISBN 979-12-80225-14-6. ISSN 2384-9509.
5. **Eftimova, Sabina, Ivelina Damyanova, Anelia Petkova, Elena Popova, Boryana Nikolova.** Silata na dumite: Nov nauchnoizsledovateliski projekt. Deveti natsionalen seminar na tema: „Интеллектуалната собственост в новото (не) нормално“, посветен на Световния ден на интеллектуалната собственост – 26 април, 26 април 2021 г., София: За буквите – О писменех, 2021, s. 167 – 176.
- [**Ефтимова, Събина, Ивелина Дамянова, Анелия Петкова, Елена Попова, Боряна Николова.** Силата на думите: Нов научноизследователски проект. Девети национален семинар на тема: „Интеллектуалната собственост в новото (не) нормално“, посветен на Световния ден на интеллектуалната собственост – 26 април, 26 април 2021 г., София: За буквите – О писменех, 2021, с. 167 – 176.]
6. **Mladenova, Denitsa.** DIGITAL MODEL FOR RESEARCH AND INCREASE VIRTUAL CULTURAL MEMORY IN A UNIVERSITY ENVIRONMENT. – In: PROCEEDINGS with Papers of the Sixteenth International Traveling Seminar of ULSIT “Modern Dimensions of the European Educational and Scientific Space. The Old Continent Meets the Middle East and Australia”, Volume 10, 2nd – 7th March 2022, University of Wollongong in Dubai EXPO Dubai 2020 Bulgarian Pavilion Dubai, United Arab Emirates (UAE) Academic Publisher “За буквите – О писменех” Sofia, 2022, pp. 142-141.
7. **Planska, K.** Интеллектуална собственост varhu fotografiski izobrazhenia v izdatelskia biznes – prilozheniei dostap do produkti ot kategoriyata stokova fotografia. Vtora nauchna konferentsia „Съвременни стратегии и иновации в управление на знанието“, Kostenets, Sofia, 2015.
- [**Планска, К.** Интеллектуална собственост върху фотографски изображения в издателския бизнес – приложение и достъп до продукти от категорията стокова фотография. Втора научна конференция „Съвременни стратегии и иновации в управление на знанието“ – Костенец, София, 2015.]
8. **Trencheva, T., K. Planska, E. Zdravkova.** Intellectual Property Training in the Field of Photography and Media in Bulgaria. International

Conference “The New Perspectives in Science Education”, Conference Proceedings, 16 – 17 March 2017, Florence, Italy, Simonelli Ed., Vol. 6, pp. 38 – 42

За авторите

Евелина Здравкова е главен асистент, преподавател в катедра „Библиотечни науки“ в УниБИТ. Дисертационният ѝ труд е на тема „Интелектуалноправни аспекти в медийната индустрия“. Член е на Университетската младежка академия за управление на знанията (УМЛАУЗ). Участва в организацията и провеждането на ежегодния семинар, посветен на Международния ден на интелектуалната собственост (26 април), в УниБИТ.

За контакт с автора: e.zdravkova@unibit.bg

Деница Младенова е главен асистент в катедра „Обществени комуникации“ в УниБИТ. Дисертационният ѝ труд е на тема „Дигитални ресурси на КИН и модели за създаване на медийно съдържание в онлайн среда“. Член е на Асоциацията за развитие на информационното общество. Участва в организацията и провеждането на ежегодната Международна кръгла маса „Проблеми на обществената комуникация“ в УниБИТ.

За контакт с автора: d.mladenova@unibit.bg

Агнеса Цветкова е докторант в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ). Темата на нейния дисертационен труд е „Медийните технологии в системата на креативните индустрии“ в професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“. Участва в организацията и провеждането на кръглата маса „Проблеми на обществената комуникация“ в УниБИТ от 2021 г.; в ежегодната конференция, посветена на 1 ноември – Деня на народните будители, „Обществото на знанието и хуманизмът на XXI век“ през 2018, 2022 и 2023 г. Член е на два научни проекта, финансирани от Фонд „Научни изследвания“ към МОН.

За контакт с автора: a.cvetkova@unibit.bg

Стоян Денчев е професор, доктор на икономическите науки, председател на Съвета на настоятелите на Университета по библиотекознание и информационни технологии в София, основател и председател на Университетската младежка академия за управление на знанията (УМЛАУЗ). Чете лекции по „Системен анализ“, „Теория на управлението“, „Информационно брокерство“ и др. По време на качеството му на ректор на УниБИТ е осъществено международно

сътрудничество с множество престижни европейски университети и научни организации, като: IFLA – Международна федерация на библиотечните асоциации; LIBER – Асоциация на европейските университетски библиотеки; ICOMOC – Международен съвет на музеите; ENCATC – Европейска мрежа от центрове за обучение в областта на културата и културното наследство към UNESCO; EBLIDA – Европейско бюро на библиотечните, информационните и документационните асоциации; ALA – Американска библиотечна асоциация; Научно-издателски съвет на Международната асоциация на академиите на науките (Москва) и мн. др. Автор е на повече от 250 публикации в областта на управлението на информационните ресурси, автоматизираните системи за обработка на информация и управление, системния анализ и др.

За контакт с автора: s.danchev@unibit.bg

ULSIT AS SPIRIT AND CULTURE IN A DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT

**Evelina Zdravkova, Denitsa Mladenova,
Agnesa Cvetkova, Stoyan Denchev**

University of Library Studies and Information Technologies

Abstract: Culture and spirit cannot be measured. Their greatness is expressed through recognition and praise, festive celebrations, reverence for grace. ULSIT as a higher school that trains specialists in library sciences, preserves the documents of the time, archives the transformations of the modern world, creates an archive of the spiritual history of the Bulgarian people at the end of the 20th and the beginning of the 21st century. The Honorary Book of ULSIT is an authentic testimony of the spirituality of this period and a basis for the study of the identity of our people by the next generations of scholars. The digitization of this document was realized under the project “Digital Model for Research and Enhancement of Visual Cultural Memory in a University Environment”, funded by the “Bulgarian Science” Fund.

Keywords: Book of honor, culture, digitalization, identity, spirituality.

About the Authors

Evelina Zdravkova is a Senior Assistant Professor, PhD. She is a lecturer at the Department of Library Management and Archival Studies at ULSIT. Her dissertation is on the topic “Intellectual Legal Aspects in the Media Industry”. She is a member of the University Youth Academy for Knowledge Management (UNYKA). She is on the organizing committee of the annual seminar dedicated to the International Intellectual Property Day (April 26) at ULSIT.

To contact the Author: e.zdravkova@unibit.bg

Denitsa Mladenova is senior assistant at the Department “Public Communications” at ULSIT. Her dissertation work is on the topic “Digital Resources of CHH and Models for Creating Media Content in an Online Environment”. She is a member of the association for the development of the information society. She participated in the organization and the holding of the annual international round table “Problems of Public Communication” at ULSIT.

To contact the Author: d.mladenova@unibit.bg

Agnesa Tsvetkova is a PhD student at the University of Library Studies and Information Technologies (ULSIT). The topic of her dissertation is “Media Technologies in the System of Creative Industries“. She is on the organizing committee of international round table “Problems of public communication” at ULSIT from 2021; in the annual conference dedicated to 1st November – the Day of the Leaders of the Bulgarian Revival “Knowledge Society and 21st Century Humanism“ in 2018, 2022 and 2023. She is a member of two scientific projects financed by the “National Science Fund” of the Ministry of Education and Science.

To contact the Author: a.cvetkova@unibit.bg

Prof. DSc Stoyan Denchev is a public figure, a well-known Bulgarian Scientist, President of the Board of Trustees of the University of Library Studies and Information Technologies, Sofia, Bulgaria, Member of the Computer Science Department at the same university, Honorary President of the Bulgarian People’s Union of “Chitalishta” (Municipality Cultural Centers) and a former high level politician. Founder and Chairman of the University Youth Knowledge Academy (UNYKA) – a new and perspective unit at ULSIT. Prof. Denchev has skills and competences in the fields of Public Administration; Human Resources Management; Information Resources Management (Automated Systems for Information Processing and Information Management); Political Management; System Analysis; Informatics; Information Systems; Information Technologies; Theory of Information; Informing Science; General & Team Management; Theory and Practice of Consulting; Information Security (methods, algorithms and systems); Corporate Communications; Administrative and Business Communications; Information environment analysis and management. Uncertainty and complexity.

To contact the Author: s.denchev@unibit.bg